

I. MEHMET ÇELEBİ VE II. MURAT DÖNEMİ

I. Mehmet (Çelebi) Dönemi (1413 - 1421)

Ankara Savaşı'nın ardından başlayan taht mücadelesinde diğer kardeşlerini yenerek Fetret Devri'ne son verdi ve devleti dağılmaktan kurtardı.

Çelebi Mehmet bu başarısından dolayı devletin ikinci kurucusu olarak adlandırılır.

Saruhan, Aydın, Menteşe beylikleri himaye altına alındı.

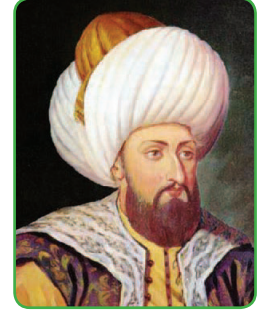
- İlk deniz savaşı yapıldı.

1416 yılında Venediklilerle yapılan deniz savaşını Osmanlılar kaybetmiştir. Bu durum donanmanın yeterince güçlü olmadığının göstergesidir.

- Eflak Prensiği vergiye bağlandı.
- Arnavutluk ve Macaristan'a sefer düzenlendi.
- Düzmece Mustafa İsyanı bastırıldı.
- Şeyh Bedrettin İsyanı bastırıldı.

II. Murat Dönemi (1421 - 1451)

- Bizans'ın kışkırttığı amcası Düzmece Mustafa İsyanı'nı bastırdı.
- Kardeşi Mustafa Çelebi'nin İsyanı'nı bastırdı.
- Bizans'a gözdağı vermek amacıyla İstanbul kuşatıldı ancak beyliklerin isyanı nedeniyle kuşatma kaldırıldı.
- Balkanlar'daki Türk ilerleyişini durdurmak isteyen Haçlılara yenilerek Edirne-Segedin Anlaşmasını imzaladı (1444).

II. Murat, Edirne – Segedin Anlaşması'nın ardından tahtı 12 yaşındaki oğlu II. Mehmet'e bırakmıştır. Ancak Osmanlı tahtına 12 yaşında bir çocuğun oturmasını değerlendirmek isteyen Haçlılar saldırıya geçince tekrar tahta çıkmıştır.

- Varna Savaşı'nda Haçlıları yenilgiye uğrattı (1444).
- Haçlılara karşı 1448'de II. Kosova Savaşı'nı kazandı.

ÖRNEK

I. Mehmet (Çelebi) Ankara Savaşı'ndan sonra kardeşlerini yenilgiye uğratarak Fetret Devri'ne son vermiş devleti dağılmaktan kurtarmıştır. Bu nedenle Çelebi Mehmet'e ----- denir.

Verilen bilgide boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

A) Doğunun sultanı	B) Anadolu Fatih
C) Devletin ikinci kurucusu	D) Yükselmeyi başlatan padişah

ÖRNEK

Osman bey,

I. Bilecik'i alınca başkent yaptı.

II. Bizans ile ilk savaş olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandı (1302).

III. İlk Osmanlı parasını bastırdı.

Bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisinde ilgili oldukları alanlarla doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Siyasi	Askeri	Ekonomik
B)	Kültürel	Askeri	Siyasi
C)	Siyasi	Sosyal	Ekonomik
D)	Ekonomik	Siyasi	Askeri

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisi I. Murad zamanında kurulmamıştır?

A) Medrese	B) Tımar Sistemi
C) Yeniçeri Ocağı	D) Devşirme Sistemi

Divanı Hümayun

- Devlet'in askeri, siyasi, ekonomik işlerinin görüşüldüğü kuruldur.
- Divan Orhan Bey Dönemi'nde kurulmuş, II. Mahmut Dönemi'nde kaldırılarak yerine bugünkü bakanlıklar benzeri nazırlıklar kurulmuştur.
- Fatih Dönemi'ne kadar Divan başkanlığını padişahlar yaparken Fatih döneminde Divan'ın başkanlık görevi sadrazama bırakılmıştır.
- Karar organı olmaktan çok danışma kurulu görevi gören Divan'da son söz her zaman padişahındır.
- Divan ayrıca en yüksek yargı organıdır.
- Divan üyeleri atama yoluyla iş başına gelmiştir.
- Divan'da seyfiye (yönetim ve askerlik); İlmiye (eğitim, adalet, fetva); kalemiye (yazışma ve maliye) gibi üç sınıfın yöneticileri bulunurdu.

Divan Üyeleri

Sadrazam (Veziri Azam)

- Sadrazamlık makamı I. Murat devrinde kurulmuştur.
- Padişah'tan sonra en yetkili kişidir. Padişahın temsilcisidir ve onun mührünü taşırdı.
- Padişah sefere çıkmadığında orduyu komuta ederdi.

Vezirler

- Sadrazamın yardımcılarıdır.
- Vezirlik makamı Orhan Bey döneminde oluşturulmuştur.
- Yükselme döneminden itibaren devlet işlerinin artmasına bağlı olarak sayıları artmıştır.

Kazasker

- Kadı ve müderrislerin atamasını yapardı.
- Divan'daki büyük davalara bakardı.
- Anadolu ve Rumeli kazaskeri olmak üzere iki kazasker vardı.

ÖRNEK

Divanı Hümayunda devlet meseleleri görüşülür ama son kararı ben veririm.

Osmanlı Devleti'nde verilen bu sözü söyleyen kişi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Padişah	B) Sadrazam
C) Kazasker	D) Şeyhülislâm

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nde ---?--- yönetim konusunda tecrübe kazanmaları için sancaklara yönetici olarak gönderilirdi. Bu süreçte yanlarında rehberlik etmesi için ---?--- denilen hocaları da bulunurdu.

Defterde verilen bilgide boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri yazılmalıdır?

A) Melik – Atabey	B) Şehzade – Lala
C) Şehzade – Sancakbeyi	D) Devşirme – Lala

ÖRNEK

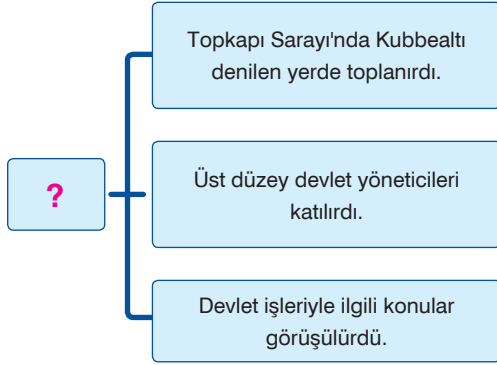
Bizler Divanı Hümayunda fikirlerimizi açıklar, konuşuruz ancak son sözü hünkarımız söyler.

Bu durum Divan ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin kanıtıdır?

- A) Danışma organı olduğunun
- B) En yüksek mahkeme olduğunun
- C) Sadrazam başkanlığında toplandığının
- D) Askeri ve siyasi konularla ilgilendiğinin

ÖRNEK

Verilen şemanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Enderun
- B) Lonca Teşkilatı
- C) Divanı Hümayun
- D) Yardımcı Kuvvetler